

Record del Dr. Lluís Solé i Sabarís

Xavier BADIA I CARDÚS
Professor d'Institut

Em sembla que no m'equivoco si dic que Lluís Solé i Sabarís, per a tots aquells que vam estudiar en el Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona cap als anys 70, fou un punt de referència important, tot i que no ens féu classe directament, i tot i que molts no el coneguèrem personalment. Jo crec que ho fou per moltes raons, ja que la seva aportació personal a la geografia catalana és prou important i serà valorada a partir d'ara en tota la seva amplitud.

Però jo voldria destacar, d'entre tot el que es podria dir sobre la seva persona i la seva obra, dos aspectes que van planejar contínuament sobre nosaltres en la nostra etapa de formació universitària.

En primer lloc, Lluís Solé i Sabarís representa la represa dels estudis de geografia a Catalunya, després del trencament de la guerra civil, i enllaça, juntament amb altres, amb la geografia catalana anterior al 1939, de clara influència francesa. Ell, que prové del camp naturalista, s'interessà cada cop més pels estudis de geografia, i està clarament situat, tant des del punt de vista conceptual com metodològic, en el model de l'escola francesa. Aquest model és el que inspirava, bàsicament, encara que no d'una manera exclusiva, el pla d'estudis del Departament on vam estudiar. En aquest primer sentit, ell fou un punt de referència constant i clar per a tots nosaltres.

Què és, per ell, la geografia? La geografia, segons Solé i Sabarís, és essencialment una ciència regional (aspecte molt important en la seva obra geogràfica) i una ciència de síntesi, és a dir, una ciència interdisciplinària. El seu objecte d'estudi és la relació de l'home amb el medi i és una ciència que està a cavall entre les ciències experimentals, naturals, i les ciències socials, humanes. El geògraf, per tant, necessita els coneixements d'una sèrie de ciències molt variades: la geologia, la meteorologia, la hidrologia, la botànica, la història, la demografia, l'economia, l'agronomia, l'urbanisme, etc. Però quan es parla de síntesi, no es vol dir una simple juxtaposició dels coneixements que totes aquestes ciències donen al geògraf, sinó establir els lligams i les relacions en funció de l'home i del medi

on es mou. Un dels principals problemes metodològics de la geografia és el de mantenir l'equilibri entre aquesta difícil síntesi. Massa vegades, la geografia és una simple successió de fets: l'estudi del relleu, del clima, de la vegetació, etc., es realitza normalment d'una manera compartimentada. Segons Solé i Sabarís, cal superar aquesta situació i cal tendir vers l'estudi dels factors que influeixen en l'home, però en una real integració dels conceptes. Cal anar tendint a la possibilitat de confeccionar mapes sintètics, integrats, on s'hi puguin cartografiar tots els fenòmens. D'aquesta manera, Lluís Solé i Sabarís, partint dels estudis amb un enfocament regional, es va anar interessant per l'anàlisi del paisatge, del que més endavant se'n dirà el paisatge integrat.

Un segon aspecte que jo voldria comentar és el de la *Geografia de Catalunya* de l'Editorial Aedos, que ell dirigí, i que es va publicar entre els anys 1954 i 1968. No pretenc fer cap comentari del seu contingut ni del seu enfocament. Altres persones molt més qualificades que jo ho faran.

Però sí que voldria dir que per a nosaltres va ser una obra molt important, ja que va representar un dels principals nexes amb el país: per això, en aquest segon sentit fou també un punt de referència. A través de l'obra col·lectiva que dirigí Lluís Solé i Sabarís ens vam familiaritzar amb el relleu de Catalunya i amb la seva estructura, que ell tant va contribuir a establir i afermar, amb el clima i la biogeografia, l'evolució demogràfica, etc. I amb una altra realitat molt important: la realitat comarcal. Qualsevol concreció del que estudiàvem a la facultat, qualsevol lligam amb la realitat del nostre país es feia a través d'aquesta obra, que continua sent una obra bàsica de consulta avui, malgrat que fa anys que va ser publicada, que les dades han quedat antiquades i que la metodologia en la ciència geogràfica ha evolucionat molt.